

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/886/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113236454
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5113236454.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci navrhovateľa: TELERVIS PLUS a.s., so sídlom Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 35 717 769, právne zastúpený JUDr. Alanom Strelákom, advokátom so sídlom A. Q. XX, W., proti odporcovi: Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XXB, N., o zaplatenie 549,79 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14C/337/2013-46 zo dňa 23. septembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o n e ch á v a n e d o t k n u t ý vo výroku o uložení povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 36,61 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e vo výroku o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

Rozsudok okresného súdu m e n í vo výroku o zamietnutí návrhu tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 36,61 eur od 28.2.2012 do zaplatenia a vo zvyšnej časti návrh zamietá.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi čiastku 36,61 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku návrh zamietol. Samostatným výrokom vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky obsiahnutej v čl. I. zmluvy o spotrebiteľskom úvere, štvrtá veta, v znení: „Dlžník/spoludlžník prevzatie istiny v hotovosti pri podpise tejto zmluvy potvrdil svojim podpisom na tejto zmluve“.

Východiskovo prvostupňový súd, posudzujúc rozdiely v pojmových znakoch zmluvy o úvere a zmluvy o pôžičke, zdôraznil, že pôžička predstavuje reálny kontrakt, vznikajúci až skutočným odovzdaním peňazí, nepredpokladá však dohodnutie odplaty za jej poskytnutie. V okolnostiach posudzovanej vety však podľa obsahu zmluvy a najmä znakov jej odplatnosti, kedy sa navrhovateľ popri úrokoch domáha aj úhrady odplaty, bola medzi účastníkmi uzavretá zmluva o úvere. V danej spojitosti vyslovil, že navrhovateľ/veriteľ nepostupuje bežným a transparentným spôsobom a obchádza ustanovenie § 10 zák. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve tým, že nevyhotovuje účtovné doklady a neodovzdáva ich tretej osobe. Dokonca nepreukázal ani základné účtovanie splátok v zmysle § 11 uvedeného zákona, čím môže vážne poškodiť záujmy dlžníka - spotrebiteľa, najmä ak dôjde k strate „kartičky - splátkový kalendár“.

Z opísaných dôvodov sa súd I. stupňa zaoberal ne/prijateľnosťou dotknutej zmluvnej podmienky (citovanej vo výroku), pričom dospel k záveru, že takéto prehlásenie je pri konsenzuálnom charaktere zmluvy o úvere v neprospech spotrebiteľa, nakoľko prenáša dôkazné bremeno o tom, že mu neboli vyplatené peňažné prostriedky v plnej výške na spotrebiteľa (pri úplnej absencii účtovných záznamov na strane veriteľa) a následne umožňuje pri vyplatení peňažných prostriedkov započítať si akékoľvek iné nároky, napr. „nezmyselné“ poplatky za zmluvu o domácom servise, iné poplatky, zálohy, zádržné práva, započítania a pod. Pokiaľ totiž dlžník už pri podpise zmluvy prehlási, že prijal prostriedky v plnej výške, v prípade odovzdania nižšej sumy po započítaní rôznych "nárokov", vzhľadom na prípadnú dôkaznú núdzu a poukaz na rôzne ustanovenia zmluvy a obchodných podmienok, je skôr nútený prijať takéto riešenie. Podľa okresného súdu je povinnosťou podnikateľa vydať doklad o účtovnej transakcii, t.j. prijatí a odovzdaní peňazí. Dodal, že nemožno opomenúť ani prípadné prevenciu pred daňovými únikmi. Nakoľko nezistil ani jeden racionálny dôvod, pre ktorý by sporné prehlásenie bolo v prospech spotrebiteľa, postupom podľa § 153 ods. 3 O.s.p. predmetnú zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú.

Následne sa prvostupňový súd prejudiciálne zaoberal platnosťou tzv. "zmluvy o domácom servise" (ďalej len „ZoDS“). Podľa vedomostí z vlastnej praxe (najmä z konaní s navrhovateľom) mal totiž za to, že uvedená zmluva je ponúkaná súbežne so zmluvou o úvere, keďže na základe nej dlžník platí poplatky, ktoré by neplatil, pokiaľ by neuzavrel zmluvu o spotrebiteľskom úvere. O uzatvorení ZoDS i v predmetnom prípade svedčí uvedenie poplatkov za "domáci servis" v tlačive "Týždenná správa VFA Trenčín", ako aj internej evidencii navrhovateľa, kde na tento poplatok odporca uhradil 266,18 eur. Hoci navrhovateľ napriek výzve súdu zmluvu nepredložil, považoval súd za známe, že predmetom servisu na základe zmluvy má byť "služba" veriteľa vo forme poskytovania konzultačných a nadštandardných služieb, spočívajúcich v starostlivosti o klienta pri poskytnutí úveru na základe s ňou uzavieranej úverovej zmluvy, najmä služby spočívajúcej v preberaní a zaúčtovaní peňažnej hotovosti určenej na úhradu splátky úveru, vedenie a kontrola splátkového kalendára, upozornenia na termín splátky a na prípadné následky nesplácania. Z obsahu ZoDS je zrejmé, že bola uzavretá výlučne v súvislosti s úverovou zmluvou, na zánik ktorej, resp. na splnenie záväzkov z ktorej bol viazaný aj zánik tejto zmluvy. Ide preto o zmluvu závislú na príslušnej úverovej zmluve. Uvedená skutočnosť je zvýraznená aj tým, že "cena služby" dosahuje súčet výšky troch mesačných splátok dohodnutých v danej úverovej zmluve, ktoré podľa zmluvy o úvere sú pri úvere splácané len v sume 3,25 eur, pričom splátky ZoDS sú splatné v termíne splatnosti prvých troch znížených splátok zmluvy o úvere. Súd I. stupňa taktiež poukázal na skutočnosť, že osobitne uzavretá ZoDS nepriniesla pre dlžníka viac práv a výhod, ako by mal, pokiaľ by zmluvu neuzavrel, nakoľko je zrejmé, že výbery vždy musel realizovať "obchodný zástupca", ktorý ich inkasoval a inkasovanú sumu používal na úhradu svojich provízií a vyplatenie nových úverov. Súd nezistil ani žiadne iné "poskytovanie služieb", ako finančné poradenstvo, správa majetku a pod. Navyše, všetky takéto služby poradenstva považoval aj vzhľadom na finančnú a sociálnu situáciu dlžníka za nereálne. Ani v iných konaniach totiž nedokázal zistiť skutočný rozdiel a výhodu klienta, ktorému je poskytovaný domáci servis od klienta, ktorému takýto domáci servis poskytovaný nebol, najmä v takom rozsahu, aby bola dôvodná odplata vo výške cca 1/3 úveru.

Zhrnúc uvedené, považoval súd I. stupňa uzavretú ZoDS za účelovú v snahe obísť najvyššiu povolenú hranicu úrokov a sankcií s cieľom obchádzať zákon a preto absolútne neplatnú v zmysle § 39 OZ.

Hoci okresný súd vyzval navrhovateľa na označenie jeho obchodných zástupcov a preukázanie splnenia podmienok zápisu do evidencie NBS podľa zákona č. 186/2009 Z.z. alebo splnenie podmienky výkonu pracovného pomeru, navrhovateľ tak v súdom určenej lehote ani do konca pojednávania neurobil. Zápis osoby s označením H. P. v registri vedenom NBS pritom zistený nebol. V danej spojitosti uzavrel, že ak osoby konajúce v mene navrhovateľa neboli zapísané v príslušnom registri finančných agentov a finančných poradcov, nemohli poskytovať žiadne poradenstvo a nadštandardné služby okrem fyzického vymáhania peňazí.

Okrem toho súd I. stupňa upozornil, že právoplatným rozsudkom 14C/86/2012-49 zo dňa 02.10.2012 vyhlásil zmluvnú podmienku, podľa ktorej v sume poplatku za správu úveru je zahrnutá aj suma úrokov, ktoré majú byť zaplatené počas doby poskytnutia úveru za neprijateľnú. Uvedená formulácia totiž znemožňuje predstavu o sume celkového úroku, poplatku a podielu v splátke a bráni možnosti

predčasného splatenia. Z tohto dôvodu ani nemohlo nastať kvalifikované omeškanie, ktoré by spôsobilo vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Súčasne pri posudzovaní takéhoto nároku musí súd prihliadať na § 53 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého je dodávateľ povinný zdržať sa používania podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi v prípade, ak súd určí niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, za neplatnú, z dôvodu jej neprijateľnosti. Napriek tomu navrhovateľ svojvoľne uplatňuje nároky z neprijateľnej zmluvnej podmienky aj v iných konaniach.

V ďalšom postupe sa prvostupňový súd zaoberal skúmaním náležitostí zmluvy v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti (§ 11 aplikovaného zákona) poskytnutého spotrebiteľského úveru z dôvodu absencie údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“). Konštatoval, že v zmluve bola uvedená len priemerná RPMN a RPMN zo spotrebiteľského úveru bola uvedená vo všeobecných podmienkach. Uvedenie RPMN ako jedného z hlavných indikátorov výhodnosti úveru je však podstatným údajom zmluvy, ktorý nemožno bez následku zaradiť do obchodných podmienok. Tieto slúžia len na spresnenie a identifikáciu zmluvných dojednaní, ináč sa obchádza účel zákona spočívajúci v informovaní spotrebiteľa.

Nakoľko navrhovateľ poskytol sumu 650 eur, pričom odporca uhradil 347,21 eur na splátky úveru a 266,18 eur na odplatu za ZoDS, uložil okresný súd odporcovi povinnosť zaplatiť rozdiel uvedených čiastok - 36,61 eur a návrh vo zvyšku zamietol.

Napokon okresný súd zamietol uplatnený nárok aj v časti úroku z omeškania. Vychádzal z úvahy, že dotknutá zmluva o spotrebiteľskom úvere neumožňovala dlžníkovi zistiť jeho reálne povinnosti, t.j. koľko má skutočne plniť. Podľa zmluvy mal byť síce úver splatený v splátkach, avšak vzhľadom na bezodplatnosť úveru nemožno po dlžníkovi takéto plnenie požadovať, nakoľko v splátkach bola okrem časti istiny určená aj suma úroku, dlžník by preto plnil v takom rozsahu, ako nebol povinný. Pokiaľ sa teda považuje úver za bezodplatný, do kvalifikovaného omeškania sa môže dlžník dostať, obdobne ako pri vydaní bezdôvodného obohatenia, až vtedy, keď mu je známe, v akej výške má skutočne plniť. Je totiž len na veriteľovi, aby pristupoval zodpovedne k plneniu svojich úloh a k právam spotrebiteľa a ak ním zavinené porušenie zákona vyvolá bezodplatnosť úveru, musí takýto nárok voči dlžníkovi uplatniť a vyzvať ho na takéto plnenie. Ak tak veriteľ nespraví, dlžník sa dostane do omeškania až po tom, čo nesplní prípadné rozhodnutie súdu, kde súd takéto nároky ustáli.

O trovách konania súd I. stupňa rozhodol s poukazom na § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že v prevažnom rozsahu úspešnému odporcovi náhradu trov nepriznal, nakoľko u neho vznik trov nezistil.

Proti tomuto rozsudku, čo do výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti a výroku o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú, podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietal, že si je vedomý konsenzuálneho charakteru uzavretého kontraktu. Súd však túto skutočnosť úplne zbytočne spája s časom odovzdania peňazí. K vzniku zmluvy o úvere totiž došlo dohodou strán o podstatných náležitostiach (zmluvy) a to, že k následnému odovzdaniu finančných prostriedkov došlo priamo na mieste po podpise zmluvy neznamena, že takýto postup zmluvných strán je protiprávny (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo 780/2010).

Ďalej prvostupňovému súdu vytýkal, že sa nedostatočne zaoberal otázkou, či odporca vôbec žiadal navrhovateľa o vydanie písomného potvrdenia. Zdôraznil, že výšku prijatých splátok zaznačuje na listine „splátkový kalendár“ a odporca predmetný zápis v konaní nespochybnil. Poskytnutie hotovostného úveru jednoznačne vyplýva z textu zmluvy, ktorá samotná môže byť podľa zákona o účtovníctve účtovným dokladom. V odôvodnení síce súd vyčíta navrhovateľovi obchádzanie ustanovenia predmetného zákona, účtovné doklady od navrhovateľa však vôbec nežiadal predložiť. Opísaný záver súdu je z tohto dôvodu predčasný a nesprávny. V danej spojitosti dodal, že všetky finančné pohyby sú zachytené v úverovom softvéri, ktorý bol vyvinutý špeciálne pre potreby navrhovateľa a schválený audítormi. Vzhľadom na to, že v čase poskytnutia úveru bolo možné poskytovať spotrebiteľské úvery v hotovosti, nevidí navrhovateľ právny ani iný dôvod vyhlásenia spornej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

O reálnom odovzdaní finančných prostriedkov svedčí aj fakt, že odporca čiastočne svoj dlh voči navrhovateľovi splnil.

Odvolateľ nesúhlasil s vyhlásením dotknutej zmluvnej podmienky za neprijateľnú, nakoľko nie je jasné, akým spôsobom by sa skutočnosť, že spotrebiteľ prevzal v hotovosti poskytnutý úver zmenila, ak by navrhovateľ vydal osobitný písomný doklad o poskytnutí úveru. Dôkazné bremeno o tom, že odporcom nebol vyplatený dlh v dohodnutej výške ako má byť, vždy stíha odporcu, bez ohľadu na to, či je táto skutočnosť potvrdená priamo v zmluve alebo na osobitnom doklade. Hypoteticky situácia, že dlžníkovi je veriteľom odovzdaný menší obnos finančných prostriedkov, ako podľa zmluvy mal byť odovzdaný, môže nastať aj v prípade, že dlžníkovi je vydané osobitné písomné potvrdenie zo strany veriteľa. Uvedené sa podľa navrhovateľa v tomto prípade samozrejme nestalo. Odporca sa pritom k tvrdeniam uvádzaným navrhovateľom žiadnym spôsobom nevyjadril a nespochybnil ich, v dôsledku čoho súd stavia navrhovateľa do nevýhodnejšej pozície, keď od neho žiada, aby preukazoval skutočnosti, pri ktorých bremeno tvrdenia a dôkazu zaťažuje protistranu.

Vo vzťahu k hodnoteniu ZoDS okresným súdom odvolateľ namietal, že s obsahom zmluvy súd nebol oboznámený a zmluvu o domácom servise nežiadal doložiť. Pri rozhodovaní teda vychádzal iba z listín predložených súdu v iných konaniach, ktorý postup možno označiť za prinajmenšom neštandardný, vznášajúci do rozhodovania súdu prvok nejasnosti. Nadväzne navrhovateľ pripustil, že ZoDS bola skutočne uzavretá v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Táto skutočnosť však podľa neho nemôže založiť jej neplatnosť ako celku, nanajvýš môže spôsobiť jej čiastočnú neplatnosť. Uzatvorenie ZoDS totiž nebolo podmienkou uzatvorenia inej zmluvy ale slobodným výberom odporcu.

Zároveň odvolateľ dal do pozornosti rozhodnutie Inšpektorátu SOI z 6.11.2012 so záverom o neporušení ust. § 5 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v prípade domáceho servisu na základe samostatnej objednávky a samostatnej zmluvy. Obdobne Krajský súd v Banskej Bystrici (sp. zn. 13Co/31/2013) ustálil platnosť zmluvy o poskytovaní domáceho servisu.

Za neudržateľnú navrhovateľ označil argumentáciu okresného súdu spočívajúcu v tom, že RPMN sa nachádza iba v obchodných podmienkach. Akcentoval, že obchodné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, preto musia byť posudzované spoločne so samotnou zmluvou a nie je možné ich oddeliť od samotnej zmluvy. Navyše zákon o spotrebiteľských úveroch nestavuje akým spôsobom má byť RPMN v zmluve vyjadrená, stanovuje len povinnosť, aby uvedenie RPMN bolo súčasťou zmluvy.

Ohľadne tvrdenia súdu, že navrhovateľ svojvoľne uplatňuje nárok z neprijateľnej zmluvnej podmienky vyhlásenej rozsudkom č.k. 14C/86/2012 zo dňa 02.10.2012 (aj v iných konaniach), odvolateľ uviedol, že predmetná zmluva neobsahuje poplatok za správu úveru a navrhovateľ si ani neuplatňoval žiadny nárok z poplatku za správu úveru. Zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzavretá s odporcom nie je rovnaká a nie je ani s rovnakým významom ako zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú v konaní 14C/86/2012.

Za arbitrárne a nezákonné považoval navrhovateľ odôvodnenie zamietnutia uplatnených úrokov z omeškania. Priamo zo zákona totiž pre veriteľa vyplýva právo domáhať sa, v prípade omeškania dlžníka s peňažným plnením, okrem istiny aj úroku z omeškania. Úlohou súdu teda bolo na základe zistených skutočností a dôkazov jednoznačne posúdiť či k omeškaniu zo strany odporcu došlo a následne či vznikol nárok navrhovateľovi na úroky z omeškania a v akej výške. Ak by aj bolo pravdou, že dlžník nie je schopný na základe zmluvy posúdiť, či je v omeškaní a v akom rozsahu, je úlohou súdu, aby na otázku správne posúdil, nakoľko omeškanie je objektívny stav a nesúvisí s prípadnou subjektívnou neschopnosťou odporcu posúdiť, či sa v omeškaní nachádza alebo nie.

Odporca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal k tomu oprávnený účastník konania (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v ustanovení § 212 ods. 1,2 písm. b/ O.s.p. (z tohto titulu nedotknutými

ponechal odvolaním nenapadnutý výrok o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 36,61 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p. rozsudok vo výroku o vyhlásení zmluvnej podmienky za neprijateľnú potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. vo výroku o čiastočnom zamietnutí zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

V súlade so zásadou procesnej ekonomie sa odvolací súd venoval tým záverom prvostupňového súdu, ktoré sami osebe odôvodňujú vecnú správnosť napadnutého výroku v merite veci. V zmysle ustálenej aplikačnej praxe totiž súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie je (aj) právo účastníka na konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede nie na všetky, ale na právne a skutkovo relevantné otázky. Nadbytočným by preto bolo zaoberať sa odvolacími argumentmi, ktoré nie sú spôsobilé zvrátiť právny záver súdu (t.j. námietka o evidovaní obchodného zástupcu navrhovateľa, resp. námietka o vyhlásení neprijateľnosti inej zmluvnej podmienky, než bola aplikovaná).

Z opísaného aspektu krajský súd primárne poukazuje na správnosť čiastkového záveru o bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Obligatórne vyžadovanie údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov je motivované osobitným cieľom zákonodarcu (vyplývajúcim z pozitívneho záväzku štátu v oblasti spotrebiteľskej ochrany) umožniť/zabezpečiť spotrebiteľovi dostatočný rozsah podkladov pre rozhodnutie o ne/uzavretí zmluvného záväzku. Inými slovami, účelom zakotvenia obligatórneho charakteru uvádzania údajov o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je, aby spotrebiteľ, ktorý ju uzatvára, mal možnosť porovnať tento údaj s priemernou výškou RPMN od všetkých poskytovateľov úverov pre obdobné typy úverov, resp. konkrétnou výškou RPMN u iných poskytovateľov úverov a posúdiť, či poskytovaný úver je (na základe tohto porovnania) pre neho výhodný alebo nie. Absencia tohto údajov v zmluve potom znemožňuje spotrebiteľovi vyhodnotiť výhodnosť jemu ponúkaného/poskytovaného úveru. Nadväzne je postup/snaha navrhovateľa obchádzať spotrebiteľskými predpismi explicitne vyžadované údaje odkazom na VOP neakceptovateľná (odvolací súd tu poukazuje na závery okresného súdu o upresňujúcom/doplňujúcom charaktere obchodných podmienok). Odkazy na všeobecné obchodné podmienky, sadzobníky, prílohy, príklady a obdobné „dokumenty“, vnášajú do procesu rozhodovania spotrebiteľa nežiaduci prvok neurčitosti, ktorého odstránenie je práve primárnym zámerom aplikovanej (a navrhovateľom obchádzanej) právnej normy. Z opísaného aspektu je irelevantné, že „obchodné podmienky“ sa nachádzajú na druhej strane samotnej zmluvy, o to viac, že obsahujú alternatívne uvedenie hodnôt RPMN (t.j. nie podľa okolností konkrétne poskytovaného úveru). Pokiaľ odvolateľ naznačuje, že zmluvy môže byť tvorená odkazom na všeobecné obchodné podmienky, ide o úpravu založenú na rovnosti, typickej pre podnikateľské subjekty vystupujúce v obchodno-právnom vzťahu a ktorá (úprava) z tohto dôvodu nezodpovedá rozhodovacou činnosťou súdov už akceptovaným/ustáleným štandardom spotrebiteľskej ochrany.

Odvolací súd v tejto spojitosti záverom len dáva do pozornosti odvolateľa aktualizované znenie § 52 ods. 2 posledná veta OZ (novela vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z., prenášajúca uvedené závery aplikačnej praxe do normatívnej podoby), v zmysle ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Obdobne, vo vzťahu k nepriznanej (a odvolateľom len nepriamo namietanej) zmluvnej pokute platí, že je neakceptovateľný postup, ktorým dojedania, svojou povahou zjavne predstavujúce všeobecné obchodné podmienky, označí za „obchodné podmienky“, a považuje ich fakticky za (základné) zmluvné dojednania, čím sa pokúša obísť charakter všeobecných obchodných podmienok, ktorých úlohou je len dokresliť vzťahy medzi účastníkmi, nie však zakotviť tak dôležitý inštitút, ako je zmluvná pokuta. V dôsledku takéhoto postupu, t.j. bez systematického, významového a reálneho začlenenia do základného a podpísaného textu zmluvy, nenadobúdajú všeobecné obchodné podmienky povahu zmluvných ustanovení (v užšom slova zmysle). Inými slovami, opísanému konaniu veriteľa nie je možné priznať právne účinky a nemožno takéto „dojednanie“ považovať za písomne uzavretú dohodu o zmluvnej pokute.

Pokiaľ ide o posúdenie previazanosti/nesamostatnosti (ktorú odvolateľ už, na rozdiel od predchádzajúcich súdnych konaní, pripustil, hoci zároveň vnútorne protirečivo poukazuje na opačné stanovisko SOI a KS v BB) ZoDS, takýto záver odvolací súd už potvrdil vo svojej rozhodovacej činnosti (10Co/449/2014) a niet dôvodu sa od tam uvedených záverov odchýliť. Zároveň je bez akéhokoľvek právneho významu (na tento záver) účelová argumentácia odvolateľa, že ZoDS nie je podmienkou uzavretia zmluvy o úvere. Podstatou dotknutého rozhodnutia totiž je, že z vymedzenia práv a povinností ZoDS je zjavné, že jej predmet nemá charakter samostatnej zmluvy. Skutočnosť, či je alebo nie je ZoDS podmienkou uzavretia zmluvy o úvere nemá na jej nesamostatný a nekalý charakter žiadny vplyv/dopad. Už len samotná skutočnosť, že dodávateľ by jednotlivé ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy (navyše vopred naformulované výlučne ním) „vyňal“ zo štandardnej zmluvy (napr. o úvere) a označil ich ako samostatné zmluvy, za účelom zvýšenia odplaty vyžadovanej od spotrebiteľa, (minimálne) vykazuje znaky konania rozporného s dobrými mravmi. Presne k uvedenému smeruje činnosť navrhovateľa v procese uzatvárania zmlúv o úvere. ZoDS totiž definuje obvyklé a úplne bežné úkony súvisiace s evidovaním pohľadávky veriteľa; rozhodne nejde o nadštandardné služby, ako sa snaží tvrdiť navrhovateľ. Vytvorením akejkoľvek druhej odplatnej zmluvy navrhovateľ jednoznačne sledoval zvýšenie vlastného zisku z poskytnutia úveru. Dotknuté služby (napríklad pripomínanie splátok, preberanie úhrad v hotovosti, či upozornenie na termín splátky) nie sú úkonmi, ktoré by mohli mať charakter zvláštnej osobitne spoplatňovanej služby a zároveň slúžia v podstate záujmom navrhovateľa ako veriteľa a nie záujmom dlžníka.

Skutočnosť, že ZoDS predstavovala iba účelovo vyňatú časť zmluvných dojednaní zo zmluvy o úvere do „samostatnej zmluvy“ zodpovedá oprávneniu súdov pri prejednaní súdenej veci posúdiť jej platnosť. V podstate ani nešlo o štandardné skúmanie platnosti zmluvy, ale o vyhodnotenie neakceptovateľnej účelovosti (nekalej praktiky) v postupe dodávateľa/navrhovateľa v procese uzavretia zmluvy o úvere. V zmysle uvedeného považoval odvolací súd argumentáciu súdu prvého stupňa za logickú a konzistentnú. Plnenia, ktoré podľa názoru navrhovateľa mali predstavovať plnenie zo ZoDS, sú (jednoznačne) plneniami súvisiacimi s poskytnutým úverom, preto ich bolo nutné zahrnúť do sumy, ktorú odporca zaplatil. Nadväzne je správnym výpočet (zvyšku) dlžnej sumy, ktorú prvostupňový súd uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľovi.

Bez ohľadu na neplatnosť ZoDS pre jej rozpor s dobrými mravmi a obchádzanie zákona existuje zároveň dôvodná pochybnosť o (skutočnej) vôli odporcu uzavrieť zmluvu o poskytovaní predmetných služieb za odplatu dosahujúcu polovicu poskytnutého úveru.

Následne platí, že pri takomto charaktere vadnosti samotnej podstaty ZoDS nie je predstavitel'né vyhlásenie/konštatovanie (len) jej čiastočnej neplatnosti, tak ako sa toho domáha navrhovateľ.

Krajský súd napokon v danej súvislosti dodáva, že postup okresného súdu pri hodnotení ZoDS predkladanej navrhovateľom v iných konaniach, zodpovedá zneniu § 121 O.s.p., v zmysle ktorého sa nedokazovanie skutočností známe súdu z jeho činnosti

Vo vzťahu k vyhlásenej neprijateľnosti zmluvnej podmienky odvolateľ nespochybnil, že nešlo o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie, polemizuje však s (jej) konštatovaným nekalým charakterom. Odvolací súd sa tu stotožnil s úvahami okresného súdu hodnotiacimi okolnosti, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán (t.j. odhliadnuc od skutočností týkajúcich sa zákona o účtovníctve) sú náležité a v konkrétnostiach na ne preto odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Možno dodať, že opodstatnenosť predostretých úvah preukazuje i legislatívny vývoj, ktorý (§ 1 ods. 2 veta druhá aktuálneho znenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) explicitne vylúčil poskytovanie hotovostných spotrebiteľských úverov. Hypotetická úvaha odvolateľa, že dlžníkovi by mohol byť poskytnutý nižší obnos i v prípade odovzdania písomného potvrdenia, nie je spôsobilá argumentačne vyvrátiť konštatovaný záver.

Ako čiastočne dôvodné vyhodnotil krajský súd odvolanie navrhovateľa v časti týkajúcej sa nepriznaného úroku z omeškania. Hoci nemožno konštatovať (ako to namieta odvolateľ), že by odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti bolo arbitrárne, je správnym tvrdenie o objektívnej povahe omeškania. Postup,

na ktorý sa odvoláva okresný súd (splatnosť na základe výzvy veriteľa) sa týka prípadov (§ 563 OZ), kedy čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom ani určený rozhodnutím súdu (pozri napr. R 19/1972). V súdnej veci sa o taký prípad nejedná.

K vyhláseniu predčasnej splatnosti dlhu (v dôsledku neuhradenia zročných splátok) navrhovateľom došlo k 27.2.2012. Nasledujúcim dňom sa odporca odstal do omeškania s plnením zvyšku svojho dlhu a veriteľovi vznikol nárok na úroky z omeškania. Na tomto závere nič nemení subjektívna neznalosť (dlžníka) správnej výšky dlhu. Prijatím záveru prvostupňového súdu by sa fakticky dlžník nikdy - v prípadoch, kedy sa veriteľ domáha i čiastočne nedôvodného nároku - nemohol dostať do omeškania. Dôsledkom nesprávneho vyčíslenia dlhu veriteľom je len tá skutočnosť, že vo vzťahu k nenáležite vyčíslenej sume sa dlžník nedostáva do omeškania. Inými slovami, nesprávne vyčíslenie dlžnej sumy veriteľom neznamená zánik/neexistenciu omeškania ohľadne reálne dlžnej sumy.

Na základe opísaného odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v zamietajúcej časti tak, že navrhovateľovi priznal úrok z omeškania (§ 517 OZ v spojení s § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka) z prisúdenej istiny počnúc dňom 28.2.2012 a vo zvyšku návrh zamietol.

Nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa, ktorými je krajský súd viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.), potvrdil napadnutý rozsudok v preskúmvanej meritórnej časti ako vecne správny.

V dôsledku (čiastočnej) zmeny rozsudku okresného súdu odvolací súd v zmysle § 224 ods. 2 O.s.p. rozhodoval o náhrade trov celého (prvo - i druhostupňového) konania. Z porovnania celkove uplatneného a priznaného nároku je zjavný procesný úspech odporcu v prevažnej časti. Nakoľko z opísaného dôvodu nemá navrhovateľ nárok na náhradu trov konania (§ 142 ods. 2 O.s.p.) a odporca si predmetný procesný nárok neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.), odvolací súd súhrnným výrokom nepriznal náhradu trov žiadnemu z účastníkov konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e** .